

Justis- og beredskapsdepartementet

Skjerpede regler om oppreisningserstatning

Om høringsinstansen

Personskadeforbundet LTN (tidl. Landsforeningen for trafikkskadde) er en politisk uavhengig frivillig organisasjon som arbeider for å ivareta og styrke rettighetene til skadde, pårørende og etterlatte uavhengig av skadeårsak.

Kommentarer til forslag om skjerpede regler om oppreisningserstatning

Departementet foreslår å skjerpe reglene for oppreisningserstatning der det er flere gjerningspersoner.

Personskadeforbundet støtter forslaget om at oppreisningserstatning skal utmåles individuelt for hver gjerningsperson.

Forslaget begrunnes slik under punkt 3.2.1:

En samlet utmåling av oppreisningserstatning i tilfeller hvor flere krenker eller påfører fornærmede skade, kan etter omstendighetene fremstå støtende hvis det leder til at den enkelte skadevolder må betale mindre enn hva vedkommende ville ha blitt dømt til å betale om han eller hun hadde stått for en ofte mindre omfattende krenkelse alene.

For det første vil handlinger utført i fellesskap kunne oppleves mer krenkende for offeret.

Oppreisningens funksjon som kompensasjon til offeret kan da tilsa at regelverket utformes slik at man sikrer at den økte graden av krenkelse gjenspeiles i nivået på den tilkjente oppreisning.

Oppreisningen har også en ideell og pønalt funksjon, som uttrykk for sterk samfunnsmessig misbilligelse av handlingen. Denne kan motvirkes dersom den enkelte gjerningsperson blir ansvarlig for et lavere beløp for en overtredelse flere er sammen om, enn dersom vedkommende hadde begått en ofte mindre krenkelse alene.

Tendensene i rettspraksis har gått i retning av at man legger stor vekt på hensynet til fornærmede ved utmålingen av oppreisningserstatningen. Eksempelvis trekker Høyesterett frem kompensasjonshensynet som hovedhensynet bak oppreisningsansvaret i Rt-2012-1576. Dette har en naturlig sammenheng med at Staten i mange av sakene trer inn i skadevolders økonomiske ansvar, og utbetaler oppreisningserstatningen til fornærmede. Tilsvarende har tendensen vært i bilansvarssakene etter lovendringen i bal § 4 i 2009. Til tross for dette, er oppreisningsordningens pønale formål tillagt størst vekt slik forslaget er utformet.

Personskadeforbundet LTN mener at det er særlig uheldig at departementet ikke har hensyntatt voldsoffererstatningsmyndighetens regressadgang i forslaget. Slik forslaget er utformet, vil skadevolderne «tjene» på å ikke utbetale oppreisningserstatningen, slik at skadelidte ser seg nødt til å fremsette søknad om oppreisningserstatning fra Kontoret for Voldsoffererstatning. På denne måten kan skadevolderne få tilbake «kvantumsrabatten» lovgiver har som siktemål å fjerne.

Slik Personskadeforbundet LTN forstår forslaget, vil det gi svært forskjellige resultater for den skadelidte avhengig av om gjerningspersonene er søkegode eller ikke. I denne forbindelse har heller ikke departementet vurdert hvordan voldsoffererstatningsmyndighetene skal forholde seg til tilkjent oppreisning fra domstolene når f. eks 2 av 3 av gjerningspersonene utbetaler sin oppreisningserstatning, mens den tredje ikke gjør det.

PERSONSKADEFORBUNDET LTN

Personskadeforbundet understreker at oppreisningserstatning ikke kun er en straffesanksjon men også har en viktig gjenopprettelsesfunksjon for den som blir tilkjent oppreisningserstatning.

Forslaget om å ikke endre voldsoffererstatningsloven § 6 er derfor svært overraskende og vil lede til et svært uheldig resultat.

Hensynet til skadelidte kan, og skal, ikke settes til side. Når skadelidte blir tilkjent oppreisningserstatning må loven utformes slik at vedkommende faktisk får utbetalt det beløp som man er tilkjent som kompensasjon for tort og svie. Når den skadelidte har måttet gå gjennom en belastende straffesak, og det foreligger endelig dom, har den skadelidte fått en berettiget forventning om å få utbetalt tilkjent oppreisning. Lovforslaget må utformes slik at den uskyldige ikke rammes av ytterligere en urett.

Personskadeforbundet LTN mener at det påligger staten å sikre at voldsoffererstatningen dekker totalsummen som gjerningspersonene plikter å betale i oppreisning og oppfordrer til justering av loven på dette punkt.

Oslo 20.03.17

/sign./
Trond Mikalsen
Fung. Landsstyreleder

Per Oretorp
Ass. Generalsekretær